

BUDAPEST, XVII. KERÜLET, RAUCH BŐVÍTÉS (KIS-KÁROS HÍD UTCA, HRSZ. 138575/7)

Magasraktár építése

Lelőhely-azonosító: 15139

KULCSSZAVAK: népvándorlaskor, szarmata, település, települési objektumban
talált emberi maradványok, avar, temető, csontvázas sír

BUDAPEST, DISTRICT XVII, RAUCH WAREHOUSE EXTENSION (KIS-KÁROS HÍD STREET, PLOT NO.: 138575/7)

Construction of a high-bay warehouse

Site ID: 15139

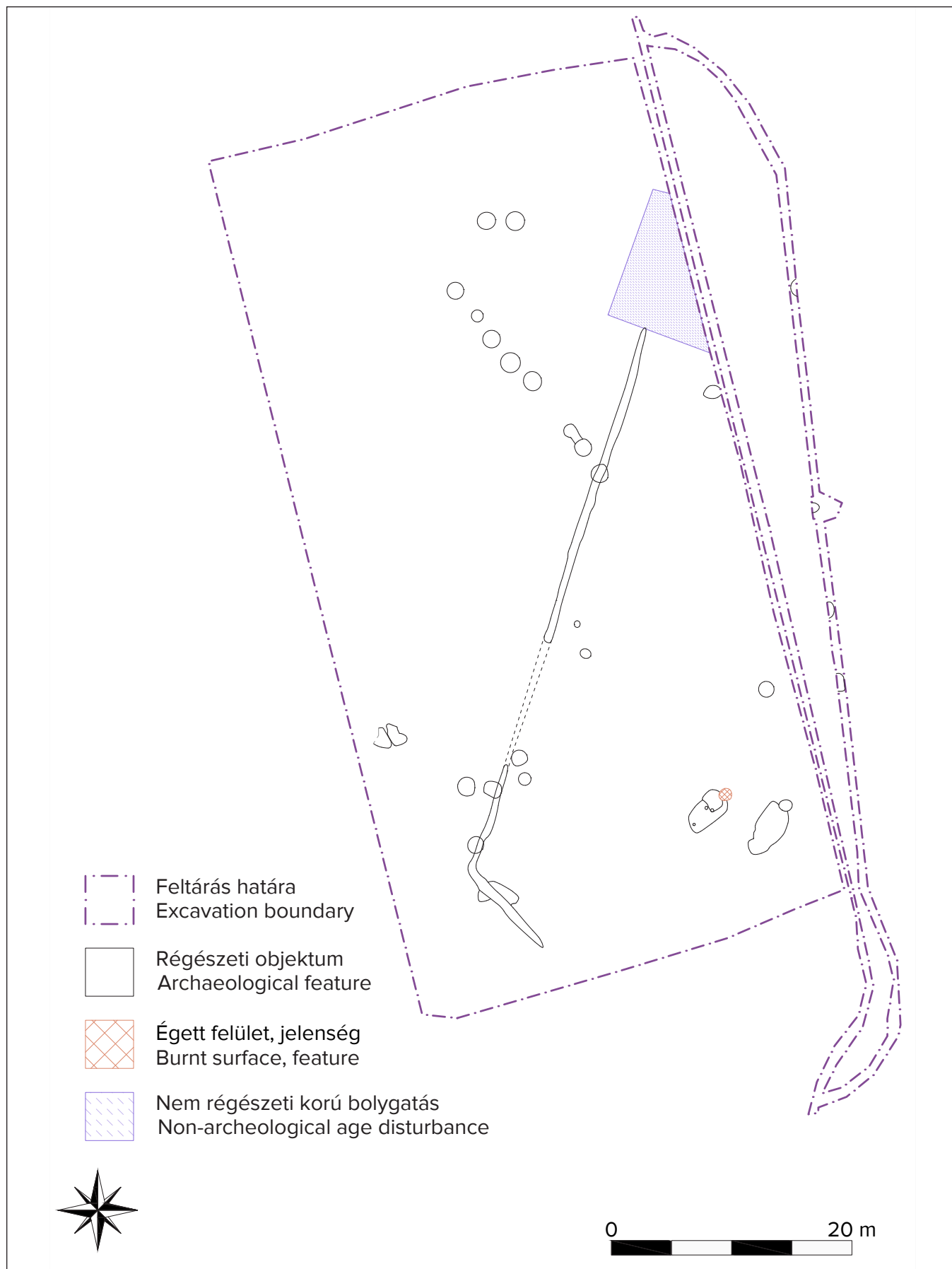
KEYWORDS: Migration Period, Sarmatian, settlement, human remains found in
a settlement feature, Avar Period, cemetery, inhumation burial

2021. július 6. – július 22. között régészeti megfigyelést és annak keretén belül bontómunkát végeztünk a XVII. kerület, Rauch Hungária Kft. (Kis-Káros híd utca) területén (hrsz. 138575/7). Az üzemcsarnok bővítési projektjének részeként közvetlen a csarnoktól keletre egy magasraktár építését tervezik, melynek kialakítása során a területen földkitermelést (lavírsík kialakítása) és cölöpözést végeztek.

A terület régészeti szempontból kiemelt fontosságú, hiszen közvetlen környezetéből több régészeti lelőhelyet is ismerünk. A jelenleg feltárt területtől keletre, 1983-ban Nagy Margit kora vaskori urnasírokat talált (Nagy 1984), majd 2001-ben Szilas Gábor a „Nokia adótorony” (lelőhely-azonosító: 15118, 71211) földmunkálatai során bronzkori telepmaradvány részletére bukkant (Szilas 2002). A Rauch raktárbázis délnyugati sarkában 2008-ban Kovács Eszter szarmata telepmaradványt és ismeretlen korú sírokat tárt fel. 2017-ben próba-, majd 2018-ban és 2019-ben teljes felületű feltárás formájában egy szarmata telep (lelőhely-azonosító: 15139) részletét tártuk fel a Rauch raktárbázisától nyugatra, észak-déli sávban, a Tarcsai út nyomvonalában (Korom et al. 2025).

Between July 6 and July 22, 2021, archaeological monitoring and associated excavation works were carried out in District XVII, on the site of Rauch Hungária Ltd. (Kis-Káros Híd Street; plot no. 138575/7). As part of an industrial hall extension project, a high-bay warehouse was planned directly east of the existing hall, requiring earth removal due to the formation of a working platform, and pile foundation installation.

The area is of high archaeological significance, as several known sites are located in its immediate surroundings. East of the investigated area, in 1983, Margit Nagy discovered Early Iron Age urn burials (Nagy 1984). In 2001, during earthworks for the “Nokia antenna tower” (site IDs: 15118, 71211), Gábor Szilas identified a part of a Bronze Age settlement (Szilas 2002). In the south-western corner of the Rauch warehouse base area, Eszter Kovács excavated a Sarmatian settlement and undated burials in 2008. In 2017 (trial excavation) and 2018–2019 (full-surface excavation), a further part of a Sarmatian settlement (site ID: 15139) was excavated west of the Rauch facility, along a north–south strip in the alignment of Tarcsai Road (Korom et al. 2025).

1. kép: A magasraktár és az attól keletre húzódó közműárkokban előkerült objektumok elhelyezkedése
(Készítette: Imre-Horváth Sándor, Fábián István, Kovács Tibor)

Fig. 1. Layout of the features uncovered in the area of the high-bay warehouse and in the utility trenches running east of it
(Prepared by Sándor Imre-Horváth, István Fábián, Tibor Kovács)

2a–b. kép: Kövekkel kirakott szabadon álló kemence és a hozzá tartozó munkagödör/épület
(Fotó: Mészáros Boglárka)

Fig. 2a–b. Free-standing, stone-lined oven and its associated working pit/structure (Photo by Boglárka Mészáros)

2021 júniusában a Várkapitányság Nonprofit Zrt. végzett próbafeltárást az üzemcsarnok bővítési területén, valamint az ettől délre fekvő felvonulási területen. A bővítési résznél (magasraktár) húzott kutatóárokukban egy északkelet–délnyugati irányú árok foltja jelentkezett. A felvonulási helyen kialakított próbaárkokban pedig egy (kora) avar kori temetőrészletet azonosítottak, ezen a területen azonban a későbbi földmunkák során a régészeti objektumok szintjét nem érték el.

2021. július 6-án megkezdtek a leendő magasraktár területének humuszosítását, valamint az ettől keletre fekvő, észak-déli irányú közműárkok kiásását. A területen 2821 m²-en végeztek humuszosítást, amelyből 2303 m² bizonyult régészeti pozitívnak. (1. kép) A régészeti jelenségek 152,16 mBf és 153,9 mBf szint között voltak láthatóak, a terület északi részén magasabban, a délin mélyebben jelentkeztek. Ez az adat összevág a II. katonai felmérés térképén ábrázolt domborzati viszonyokkal, hiszen a lelőhely a Rákospataktól mintegy 500 méterre északi irányba található és egy egykori északnyugat-délkeleti irányú dombhát lejtőin helyezkedik el.

A telek északkeleti és keleti részén hiányoztak a régészeti objektumok, mert feltehetőleg egy korábbi földmunka elpusztította azokat. Ezen a szakaszon a régebbi földkitermelés nyoma, valamint egészen a sárga altalajig leérő újkori feltöltési, törmelékes réteg volt megfigyelhető. A területen változatos rétegrend látszott (vörös, kemény homokos talaj; sárgásszürke agyag; sár-

In June 2021, Várkapitányság Nonprofit Plc. conducted a trial excavation within the planned warehouse extension area and the southern staging area. In the warehouse zone, a north-east–south-west oriented ditch feature was identified in the test trenches. In the staging area, a section of an early Avar-period cemetery was also identified; however, subsequent earthworks did not reach the level of the archaeological features in that zone.

On July 6, 2021, humus stripping began for the future warehouse area, along with excavation of north–south oriented utility trenches east of the site. A total of 2,821 m² was stripped, of which 2,303 m² proved archaeologically positive. (Fig. 1) Archaeological features were visible between 152.16 a.B.S.l.* and 153.9 a.B.S.l., appearing higher in the northern part and lower in the southern part of the site. This corresponds well with the topography shown on the Second Military Survey, as the site lies approximately 500 metres north of the Rákospatak on the slope of a former north-west–south-east oriented ridge.

In the north-eastern and eastern parts of the plot, archaeological features were absent, likely due to earlier large-scale earthworks that destroyed them. In this area, traces of previous soil removal and a thick modern backfill layer extending down to the yellow subsoil were

* above Baltic Sea level

3a–b. kép: Rendellenes helyzetben előkerült gödörbe dobott holttestek (Fotó: Mészáros Boglárka)

Fig. 3a–b. Human remains thrown into a pit, found in an unusual position (Photo by Boglárka Mészáros)

4. kép: A szarmata gödrökbe ásott avar kori temetkezés (Fotó: Mészáros Boglárka)

Fig. 4. An Avar-period burial dug into Sarmatian pits (Photo by Boglárka Mészáros)

5. kép: A közműárókban jelentkező szarmata gödrök egyike a bontást követően (Fotó: Mészáros Boglárka)

Fig. 5. One of the Sarmatian pits appearing in the utility trench after excavation (Photo by Boglárka Mészáros)

ga altalaj). A magasraktárnál 19 gödör, 4 beásás, 2 szabadon álló kemence (2. kép a–b), egy darab északkelet-délnyugati irányú árok és két darab gödörbe dobott holttest („gödörhulla”) került elő (3. kép a–b), melyeket a bennük talált kerámiaanyag alapján a szarmata korra keltezhetünk. A területen még egy darab nyújtott vázas, északnyugat-délkeleti tájolású sírt találtunk, amelynek keltezése a sírba helyezett, kézzel formált kerámiaedény alapján az avar korra tehető. (4. kép) A temetkezés minden bizonnyal a felvonulási terület alatt található avar kori temetővel van kapcsolatban.

A közműárkok ásása (csatornafektetés) során – amelyet a telek keleti oldalán végeztek – még négy darab, a szarmata településlethez tartozó gödör került elő. (5. kép) Egy már korábban kiásott közműárkok vezetékének feltárásakor régészeti jelenséget nem találtunk. A szarmata települészet minden bizonnyal kiterjedt a négy égtáj irányába, azonban a Rauch üzemsarnok

observed. The stratigraphy included red compact sandy soil, yellow-grey clay, and yellow subsoil.

Within the warehouse area, 19 pits, 4 smaller features, 2 freestanding ovens (Fig. 2a–b), one north-east–south-west oriented ditch, and two pit burials (“pit bodies”) were unearthed (Fig. 3a–b), all dated to the Sarmatian period based on the pottery assemblage. In addition, one inhumation burial with a north-west–south-east orientation was found, attributed to the Avar Period based on a hand-formed ceramic vessel placed in the grave. (Fig. 4) This burial likely belongs to the Avar cemetery identified in the staging area.

During the excavation of utility trenches (sewer installation) along the eastern side of the plot, four additional Sarmatian settlement features were uncovered. (Fig. 5) No archaeological features were found in previously excavated utility trenches. The Sarmatian settlement likely extended in all directions, but western

építések a nyugati irányba húzódó objektumokat elpusztíthatták. A jövőben a területtől északra, keletre és délre tervezett földmunkák során, valamint a felvonulási területen – ahol a jelen beruházás alkalmával nem érték el a régészeti szintet – a régészeti megfigyelés elengedhetetlen.

A Rauch Hungária Kft. (Kis-Káros híd utca) üzemszarnokának keleti irányba történő bővítéséhez tartozó (magasraktár) földmunkálatok szakfelügyeletét, valamint az objektumok feltárását 2021. július 22-én befejeztük, a területet a kivitelezés számára visszaadtuk.

RÉSZTVEVŐK: Mészáros Boglárka ásatásvezető régész, Olgyay János régész, Kangyal Orsolya rajzoló, Fábíán István geodéta, Kovács Tibor geodéta

Mészáros Boglárka

Irodalom:

- Korom et al. 2025 • Korom, Anita – Mészáros, Boglárka – Nagy, Nándor Norbert – Szilas, Gábor – Tóth, Farkas Márton: Szarmata, avar és Árpád-kori településnyomok Rákoscsaba határában (Budapest XVII. ker., Tarcsai út). *Aquincumi Füzetek* 26 (2025) 112–126.
- Nagy 1984 • Nagy, Margit: Budapest XVII. Rákoscsaba, Kiskároshíd u. *Régészeti Füzetek* Ser. I. No. 37 (1984) 9.
- Szilas 2002 • Szilas, Gábor: Budapest, XVII. ker., Kis Károshíd utca (Hrsz.: 135880/1). *Aquincumi Füzetek* 8 (2002) 149–150.

features were probably destroyed during earlier construction works.

Archaeological monitoring and excavation related to the warehouse expansion of Rauch Hungária Ltd. were completed on July 22, 2021, and the area was handed over to the contractor.

CONTRIBUTORS: Boglárka Mészáros (lead archaeologist), János Olgyay (archaeologist), Orsolya Kangyal (drawing specialist), István Fábíán (surveyor), Tibor Kovács (surveyor)

Boglárka Mészáros

References:

- Korom et al. 2025 • Korom, Anita – Mészáros, Boglárka – Nagy, Nándor Norbert – Szilas, Gábor – Tóth, Farkas Márton: Szarmata, avar és Árpád-kori településnyomok Rákoscsaba határában (Budapest XVII. ker., Tarcsai út). (Settlement features dated to the Sarmatian, Avar and Árpád periods on the outskirts of Rákoscsaba (Tarcsai Road, District XVII, Budapest) *Aquincumi Füzetek* 26 (2025) 112–126.
- Nagy 1984 • Nagy, Margit: Budapest XVII. Rákoscsaba, Kiskároshíd u. [Budapest, District XVII, Rákoscsaba, Kiskároshíd Street]. *Régészeti Füzetek* Ser. I. No. 37 (1984) 9.
- Szilas 2002 • Szilas, Gábor: Budapest, XVII. ker., Kis Károshíd utca (Hrsz.: 135880/1). [Budapest, District XVII, Kis Károshíd Street (plot no. 135880/1)]. *Aquincumi Füzetek* 8 (2002) 149–150.